

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6421203813
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6421203813.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobkyne A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D. D., E. F. XXXX/XX, zastúpenej právnym zástupcom Advokátska kancelária JAKUBČO, spol. s r.o., IČO: 50570897, so sídlom v Banskej Bystrici, Horné záhrady č. 2, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Jaroslav Jakubčo, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej G. E., C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D. D., H. F. XXX/X, zastúpenej Mgr. Martinom Štoffom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Stoličková č. 4, o vrátenie daru, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27C/41/2021-188 zo dňa 31.01.2023, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby (prvý výrok) **p o t v r d z u j e.**

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie (druhý výrok) **m e n í t a k,** že žalobkyňa je **p o v i n n á** nahradiť žalovanej trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalovanej pred súdom prvej inštancie.

Žalobkyňa je **p o v i n n á** nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov odvolacieho konania žalovanej.

o d ô v o d n e n i e:

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol (prvý výrok) a žalovanej priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

1.2 V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že podanou žalobou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala vrátenia daru, t.j. nehnuteľností pozemkov parc. č. B. XXX, KNC XXX a stavby (rodinný dom) súp. č. XX postavený na pozemku parc. č. B. XXX nachádzajúcich sa v k. ú. I. D. (ďalej aj „predmetné nehnuteľnosti“ alebo „sporné nehnuteľnosti“). Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, podľa ktorého „žalobkyňa spolu so svojim manželom ako darcovia uzavreli dňa 19.06.2019 darovaciu zmluvu so žalovanou ako obdarovanou, predmetom ktorej bolo darovanie sporných nehnuteľností, na základe čoho sa žalovaná stala ich vlastníčkou; v deň uzavretia darovacej zmluvy žalovaná vyhotovila čestné vyhlásenie, na základe ktorého sa zaviazala neuplatňovať si právo na majetok z dedičstva po rodičoch, súčasne vyhlásila, že rodičia majú právo doživotne užívať nehnuteľnosti a jej sestra J. K. a jej deti môžu nehnuteľnosti

naďalej užívať tak, ako pred podpisom darovacej zmluvy; pred podaním žaloby o vrátenie daru jeden z darcov (otec žalovanej) zomrel dňa XX.XX.XXXX a dedičské konanie po ňom bolo zastavené uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 27D/3/2021 zo dňa 18.03.2021 a majetok nepatrnéj hodnoty bol vydaný jeho dcére J. K.; sporné nehnuteľnosti boli na základe darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 06.04.2022 darované G. E., nar. XX.XX.XXXX, dcére žalovanej, ktorá sa stala ich vlastníčkou“.

1.3 Súd prvej inštancie dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná, pretože žalovaná nie je pasívne vecne legitimovaná v prejednávanej spore; v tomto smere súd prvej inštancie argumentoval, že „v priebehu konania došlo k zmene vlastníctva predmetných nehnuteľností, o ktorých vrátenie sa žalobkyňa v tomto konaní neúspešne domáhala; táto skutočnosť zároveň spôsobuje, že žaloba v znení, tak ako ju podala žalobkyňa, nemôže byť úspešná, nakoľko samotná žalovaná nehnuteľnosti už nemá vo vlastníctve, teda nemá čo vrátiť žalobkyňi ako dary a z tohto dôvodu mala byť žaloba zmenená za účelom vydania bezdôvodného obohatenia, pretože samotná žalovaná darovaním mala určitý majetkový prospech, ktorý však v čase, kedy súd rozhodol vo veci, už nevlastnila, z tohto dôvodu nemohla naplniť výrok súdu, resp. petit žaloby, ktorým sa žalobkyňa domáhala vrátenia daru; takýto výrok súdu by nebol vykonateľný; súd len pre úplnosť uvádza, že povinnosť vrátiť dar žalobkyňi nemá ani nový vlastníč darovanej veci; z tohto dôvodu súd považoval žalobu taktiež za nedôvodnú“; súd prvej inštancie súčasne videl dôvod na zamietnutie žaloby aj v skutočnosti, že (1) nebol preukázaný jednostranný právny úkon žalobkyne na vrátenie daru doručený žalovanej, (2) vzhľadom na výsledky konania vedeného pred Okresným súdom Žiar nad Hronom sp. zn. 5C/10/2020 nebolo preukázané, že podmienkou uzavretia darovacej zmluvy zo dňa 19.06.2019 bolo zriadenie vecného bremena spočívajúceho v doživotnom užívaní nehnuteľností v prospech darcov. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

1.4 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. s odôvodnením, že žalovaná bola v konaní v plnom rozsahu úspešná a preto jej vzniklo právo na plnú náhradu trov konania (100 %) proti plne neúspešnej žalobkyňi; súd prvej inštancie priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania, pretože podľa jeho názoru takýto výrok zodpovedá ustálenej súdnej praxi.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 28.03.2023 (č.l. 197-201 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu; vyjadrila názor, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jej právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); v odvolaní konkrétne uviedla, že:

(1) nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že nepreukázala výzvu na vrátenie daru; zdôraznila, že žalovaná v rámci svojich vyjadrení v priebehu konania „vždy len vo všeobecnosti uviedla, že považuje žalobu v celom rozsahu za nedôvodnú a nepodloženú, avšak následne pri produkovaní vlastných tvrdení sa vo veci samej vyjadrovala výlučne k podmienkam, či došlo alebo nedošlo k takému správaniu zo strany žalovanej, ktoré by dosahovalo takú intenzitu, aby ho bolo možné hodnotiť ako porušovanie dobrých mravov; žalovaná však nikdy v priebehu konania nepopierala, že by nemala byť vyzvaná na vrátenie daru“; preto pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že nemal preukázané doručenie výzvy na vrátenie daru, a že bez preukázania výzvy nie je možné sa ďalej zaoberať splnením v poradí druhej podmienky, tak „vec nesprávne právne posúdil; skutkové tvrdenie o tom, že žalobkyňa vyzvala žalovanú na vrátenie daru, teda tvrdenie o vyzvaní na vrátenie produkované zo strany žalobkyne, mal súd posúdiť ako nesporné skutkové tvrdenie, osvojiť si ho ako zistený skutkový stav a vychádzať z neho v meritornom rozhodnutí“; poukázala aj na skutočnosť, že pokiaľ aj žalovaná mienila poprieť jej skutkové tvrdenie o existencii a doručení výzvy na vrátenie daru, neuviedla žiadne vlastné skutkové tvrdenia, pričom súčasne žalovaná v rámci konania nikdy osobitne netvrdila, že by nebola vyzvaná na vrátenie daru;

(2) nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že výzva na vrátenie daru musí byť uskutočnená v písomnej forme, pretože z ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka takáto podmienka nevyplýva,

keď v tomto smere poukázala na literatúru a súdnu prax (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/202/2013 zo dňa 20.03.2014); preto pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade, ak ide o darovanie nehnuteľnosti, výzva na vrátenie daru ako jednostranný právny úkon má byť v písomnej forme, vec nesprávne právne posúdil, pretože pre právny úkon odvolania darovania, a to ani v prípade odvolania darovania nehnuteľnej veci, zákon neustanovuje povinnú písomnú formu;

(3) nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že výzva na vrátenie daru nemôže byť súčasťou žaloby, keď v tomto smere poukázala na súdnu prax (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1620/2001 zo dňa 12.12.2002, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/253/2009 zo dňa 30.11.2009 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/158/2019 zo dňa 27.07.2020); vyjadrila názor, že účinky výzvy na vrátenie daru ako jednostranného hmotnoprávneho právneho úkonu nastanú doručením žaloby obdarovanému; preto pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že predmetnú výzvu nie je možné nahradiť žalobou, pričom poukázal aj na skutočnosť, že výzva na vrátenie daru v predmetnej žalobe nebola splnená, pretože žalobkyňa údajne len všeobecne opísala konanie žalovanej v predmetnej žalobe, vec nesprávne právne posúdil, pretože z ustálenej judikatúry práve naopak vyplýva, že aj podanie samotnej žaloby sa považuje za výzvu na vrátenie daru, pričom navyše judikatúrou už bolo konštatované, že nie je ani vadou, ak sa v žalobe výslovne neuvádza, že žalobca vyzýva na vrátenie daru;

(4) nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žaloba nemôže byť úspešná v dôsledku zmeny vlastníctva sporných nehnuteľností v priebehu konania, pretože „po splnení podmienok na vrátenie daru uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka sa ruší darovacia zmluva a obnovuje sa pôvodný stav, t.j. obnovuje sa vlastnícke právo k veci s účinkami ex nunc a obdarovaný je povinný vec vrátiť“; žalobkyňa vyzvala žalovanú na vrátenie nehnuteľnosti v čase pred podaním žaloby, najneskôr však v okamihu doručenia žaloby žalovanej; k tomuto okamihu sa obnovil pôvodný stav a žalovaná bola povinná vydať nehnuteľnosti darcovi naspäť; rovnako tak konštatoval aj Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 20.3.2014 sp. zn. 21Cdo/202/2013, ktorý nespájal právne účinky prejavu vôle o vydanie daru s vložením práva do katastra; žalovaná previedla vlastnícke právo až následne, počas priebehu tohto konania; následne platí, že ak darca urobí prejav pred uzatvorením scudzovacej zmluvy medzi obdarovaným a treťou osobou, je následne uzavretá zmluva absolútne neplatná v zmysle § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka; ak súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba nemôže byť úspešná z dôvodu, že samotná žalovaná už nemá vo vlastníctve nehnuteľnosti, súd nesprávne právne vec posúdil, nakoľko prejav vôle darcu na vrátenie daru smeroval v čase pred uzatvorením scudzovacej zmluvy; vlastnícke právo sa teda obnovilo s účinkami ex nunc a obdarovaný je povinný vec vrátiť a to aj v prípade následného uzatvorenia scudzovacej zmluvy, nakoľko táto je absolútne neplatná a táto tretia osoba nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností“;

(5) súd prvej inštancie nevykonal výsluch žalobkyne ako strany sporu, ktorý bol riadne navrhnutý, pričom svoju neúčasť na pojednávaní dňa 31.01.2023 riadne ospravedlnila závažnými zdravotnými dôvodmi a jej právny zástupca navrhol odročenie pojednávania za účelom jej výsluchu, keď podľa jej názoru „navrhovaný výsluch bol v predmetnom konaní kľúčový, nakoľko dôvodne predpokladáme, že prostredníctvom vykonania tohto dôkazu malo dôjsť k objasneniu podstatných skutočností rozhodujúcich pre predmetné konanie“; vyjadrila názor, že uvedeným postupom došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces;

(6) na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v zmysle vyhovenia žalobe alebo, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2 Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 24.04.2023 (č.l. 210-211 spisu) k odvolaniu prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a súd prvej inštancie zrozumiteľne, dostatočne a presvedčivo v odôvodnení rozhodnutia uviedol, ako sa vysporiadal s podanou žalobou a jednotlivými dôkazmi, aké závery z nich vyvodil a na akom základe rozhodol jednotlivými výrokmi rozhodnutia o veci samej, pričom žalovaná sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje; napadnutý rozsudok dáva primerané odpovede na všetky relevantné a podstatné stranami vnesené otázky a je odôvodnené presvedčivo, racionálne a dostatočným spôsobom; v podrobnostiach žalovaná uviedla, že:

(1) súhlasí s právnym záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade neboli naplnené žiadne podmienky na strane žalobkyne, o ktoré by sa mohla opierať jej žaloba a v nej uvádzané dôvody; súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že ju žalobkyňa nevyzvala na vrátenie darovaných nehnuteľností, existenciu takejto výzvy netvrdila a spoľahlivým spôsobom ani nepreukázala; zdôraznila,

že žiadnu výzvu na vrátenie darovaných nehnuteľností od darcov (jej rodičov) a ani od žalobkyne nikdy neobdržala, a to v žiadnej podobe;

(2) žalobkyňa si síce podanou žalobou uplatnila svoje domnelé právo, ale v skutočnosti na jeho priznanie nespĺnila zákonom stanovené predpoklady, čo súd prvej inštancie muselo nevyhnutne viesť k zamietnutiu žaloby v celom rozsahu;

(3) žalobkyňa nepreukázala základný predpoklad pre úspech uplatneného nároku, ktorým je výzva na vrátenie daru, pričom v tejto súvislosti sa odvoláva na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 22 Cdo 1620/2001 zo dňa 12.12.2002) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4 Cdo 253/2009 zo dňa 30.11.2009), z ktorých vyvodzuje, že aj pri absentujúcej výzve na vrátenie daru stačí aj podanie samotnej žaloby; podľa názoru žalovanej však skutkové okolnosti uvedených rozhodnutí vylučujú ich aplikáciu na prejednávaný spor;

(4) pokiaľ žalobkyňa v podanom odvolaní napáda právne závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k zneniu žalobného petitu, akoby opomínala skutočnosť, že jej argumentácia je založená na existencii základného a nevyhnutného predpokladu, ktorý v danom prípade nebol preukázaný, pretože k zániku darovacej zmluvy dochádza až po splnení dvoch podmienok, t.j. preukázaní jednostranného právneho úkonu darcu smerovaného obdarovanému so žiadosťou o vrátenie daru a preukázaní existencie hrubého porušenia dobrých mravov; samotná žalobkyňa síce uvádza, že až „po splnení podmienok na vrátenie daru uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka sa darovacia zmluva ruší“, no vo svojom odvolaní už splnenie uvedených podmienok považuje za fakt, pričom práve ich absencia bola základným dôvodom a argumentom súdu prvej inštancie pri vydaní napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby;

(5) pokiaľ ide o námietku nevykonaného dôkazu, súd nemusí vykonať každý dôkaz navrhnutý stranou sporu, pokiaľ ho nepovažuje v danom prípade za potrebný, resp. nevyhnutný; samotný odvolací dôvod je v zákone formulovaný tak, že musí ísť o nevykonanie navrhnutého dôkazu, ktorý je „potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností“; ani z návrhu žalobkyne na svoj vlastný výsluch nevyplývalo, o zistenie akých rozhodujúcich skutočností sa malo jednať, žalovaná preto poukazuje na ustanovenie § 195 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorého „môže súd nariadiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak“;

(6) na základe uvedeného žalovaná navrhla potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

2.3 Žalobkyňa v odvolacej replike zo dňa 22.05.2023 (č.l. 217-218 spisu) k vyjadreniu žalovanej prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že:

(1) zo žiadneho vyjadrenia žalovanej v priebehu konania nevyplýva spochybnenie doručenia výzvy na vrátenie daru; vyjadrila názor, že žalovaná si bola vedomá doručenia výzvy na vrátenie daru, preto z toho dôvodu túto skutočnosť od počiatku konania nerozporevala;

(2) zotrváva na svojom názore, že rozhodnutia najvyšších súdov ČR (sp. zn. 22 Cdo 1620/2001) a SR (sp. zn. 4 Cdo 253/2009) sú aplikovateľné v prejednávanom spore;

(3) pokiaľ ide o argumentáciu žalovanej o zmene vlastníckeho práva poukázala na skutočnosť, že z opatrnosti podávala návrh na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania spolu so zmenou žalobného návrhu (potom, čo sa dozvedela o zmene vlastníkov na sporných nehnuteľnostiach), súd prvej inštancie však tento návrh zamietol.

2.4 Žalovaná v odvolacej duplike zo dňa 19.06.2023 (č.l. 227 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrvala na svojej argumentácii v odvolacom konaní. K duplike bolo ako osobitné podanie priložené vyjadrenie žalovanej zo dňa 19.06.2023 (č.l. 228 spisu), ktorého obsahom bola ďalšia skutková argumentácia vo vzťahu k predmetu sporu.

2.5 Žalobkyňa v podaní zo dňa 14.07.2023 (č.l. 240 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu predložila svoje vyjadrenie zo dňa 12.07.2023 (č.l. 241 spisu), v ktorom reagovala na predmetnú skutkovú argumentáciu žalovanej. Podanie doručil odvolací súd právnenému zástupcovi žalovanej dňa 21.03.2024 (č.l. 253 spisu) na vedomie.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.)

3.1 V prejednávanom spore nevykonali odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania žalobkyne podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

4.4 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobkyne ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby žalobkyne z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v spore, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (bod 24 odôvodnenia napadnutého rozsudku) a v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. na tieto v tomto rozsahu poukazuje; na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel v tomto rozsahu k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec v tomto rozsahu správne právne posúdil; z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

4.5 Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej spore boli splnené zákonné podmienky na zamietnutie žaloby žalobkyne. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná nie je v spore pasívne vecne legitimovaná.

4.6 Vo všeobecnosti pod pojmom vecná legitímácia je potrebné rozumieť stav vyplývajúci z hmotného práva; podľa ustálenej súdnej praxe pod pojmom aktívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva uplatňovaný nárok uplatnený žalobou v sporovom konaní a pod pojmom pasívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalovaného, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva povinnosť splniť nárok žalobcu uplatnený žalobou v sporovom konaní; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamieta; aktívne vecne legitimovaná je tak strana, ktorá tvrdí a je schopná preukázať, že je nositeľom tvrdeného hmotného práva a pasívne vecne legitimovaná je strana, o ktorej žalobca tvrdí, že je nositeľom tvrdenej hmotnoprávnej povinnosti a v konaní to aj skutočne preukáže; výsledok skúmania vecnej legitímácie strán (aktívnej a pasívnej) sa prejaví v rozhodnutí vo veci samej; nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu alebo pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vedie vždy k zamietnutiu žaloby; aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu a pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného skúma súd samostatne (oddelene), preto na zamietnutie žaloby postačuje záver o neexistencii ktorejkoľvek z nich; skúmanie danosti vecnej legitímácie strán v konkrétnom spore je závislé od konkrétneho hmotného práva, ktorého aplikácia prichádza do úvahy na dokazovaním zistený, resp. nesporný skutkový stav veci; súd prvej inštancie sa aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu v prejednávanej spore v napadnutom rozhodnutí výslovne zaoberal a dospel v tomto smere k správne právnemu posúdeniu veci (otázka posúdenia vecnej legitímácie strán spadá do rámca právneho posúdenia veci).

4.7 Súd prvej inštancie správne skúmal vecnú legitímáciu strán v prejednávanej spore a dospel k záveru, že žalovaná nie je v spore pasívne vecne legitimovaná, pretože v čase rozhodovania súdu nebola vlastníčkou sporných nehnuteľností. S týmto názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil. V prejednávanej spore sa žalobkyňa proti žalovanej domáhala vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Na vyhovieť žalobe bolo preto potrebné okrem iného tvrdiť a preukázať, že žalobkyňa v dôsledku konkrétneho správania žalovanej voči nej alebo členom jej rodiny, ktoré hrubo porušuje dobré mravy, jednostranným právnym úkonom vyzvala žalovanú na vrátenie daru, po

doručení ktorého do dispozičnej sféry žalovanej sa obnovilo vlastnícke právo žalobkyne k daru (sporným nehnuteľnosťami). Žaloba na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka je tak po splnení zákonných podmienok z hľadiska obsahu vo svojej podstate vlastníckou žalobou, ktorou sa vlastník veci (darca) po zániku darovacieho vzťahu domáha vrátenia darovanej veci. Na vyhovie žalobe na vrátenie daru (vydanie veci) je preto nevyhnutné tvrdiť a preukázať, že žalovaný stále (t.j. v zmysle § 217 ods. 1 C.s.p. v čase vyhlásenia rozsudku) zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu (darcu), t.j. je v spore navrátenie daru (vydanie veci) pasívne vecne legitimovaný. Zo skutkových okolností prejednávaneho sporu vyplýva, že žalovaná v priebehu konania previedla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnosťiam na tretiu osobu (svoju dcéru), preto v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nebola ich vlastníčkou. V čase vyhlásenia sporného rozsudku tak žalovaná už nemohla zasahovať do vlastníckeho práva žalobkyne k sporným nehnuteľnosťiam (daru), nemohla sporné nehnuteľnosti (dar) žalobkyni vrátiť, preto nebola v spore pasívne vecne legitimovaná. Nedostatok pasívnej vecnej legitimácie strany sporu je dostatočným dôvodom na zamietnutie žaloby. Súd prvej inštancie preto správne žalobu žalobkyne ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd nebol oprávnený skúmať správnosť uznesenia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobkyne na pripustenie vstupu ďalšieho subjektu do konania a o zamietnutí návrhu žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby, pretože takýto odvolací dôvod (§ 365 ods. 2 C.s.p.) nebol zo strany žalobkyne v podanom odvolaní uplatnený a odvolací súd je odvolacími dôvodmi žalovanej viazaný (§ 380 ods. 1 C.s.p.). Súčasne otázku vecnej legitimácie strán sporu (pasívnej vecnej legitimácie žalovanej) mohol súd prvej inštancie (rovnako aj odvolací súd) skúmať výlučne vo vzťahu k predmetu konania (žalobnému návrhu), ktorým bolo vrátenie daru (sporných nehnuteľností), bez ohľadu na do úvahy prichádzajúce nároky žalobkyne proti žalovanej, ktoré by po splnení zákonných podmienok prichádzali do úvahy po scudzení sporných nehnuteľností (daru) zo strany žalovanej na tretiu osobu (peňažný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia), pretože v prejednávanej spore bol súd viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 ods. 1 C.s.p.). Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vo výroku vecne správny potvrdil.

4.8 Pokiaľ ide o konkrétnu odvolaciu argumentáciu žalobkyne (§ 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.) odvolací súd udáva, že:

(1) výzva na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka môže byť súčasťou žaloby, pokiaľ sú splnené jej náležitosti ako právneho úkonu, pričom jej účinky nastanú doručením žaloby do dispozičnej sféry žalovanej; výzva na vrátenie daru nemusí mať písomnú formu, ani v prípade, že darom boli nehnuteľnosti; z hľadiska prejednávaneho sporu je zrejmé, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vrátenia daru (žalobný návrh) a v žalobe opísala skutkové okolnosti správania žalovanej, ktoré mali byť dôvodom navrátenie daru, preto žaloba žalobkyne spĺňa aj náležitosti výzvy na vrátenie daru; uvedené však nič nemení na správnosti výroku na padnutého rozsudku o zamietnutí žaloby žalobkyne (bod 4.7 odôvodnenia);

(2) v zásade sa odvolací súd stotožňuje aj s argumentáciou žalobkyne, že „po splnení podmienok na vrátenie daru uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka sa ruší darovacia zmluva a obnovuje sa pôvodný stav, t.j. obnovuje sa vlastnícke právo k veci s účinkami ex nunc a obdarovaný je povinný vec vrátiť“ a „žalovaná previedla vlastnícke právo až následne, počas priebehu tohto konania; následne platí, že ak darca urobí prejav pred uzatvorením scudzovacej zmluvy medzi obdarovaným a treťou osobou, je následne uzavretá zmluva absolútne neplatná v zmysle § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka“; uvedené však nič nemení na správnosti výroku napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby žalobkyne, pretože ak by sa aj po doručení výzvy na vrátenie daru obnovilo vlastnícke právo žalobkyne k sporným nehnuteľnosťiam (daru), žalovaná v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nebola vlastníčkou sporných nehnuteľností, preto by ich nemohla žalobkyni vrátiť (t.j. splniť prípadnú povinnosť uloženú podľa žalobného návrhu); žalovaná tak nie je v spore o vrátenie daru (vydanie sporných nehnuteľností) pasívne vecne legitimovaná (iného nároku sa žalobkyňa voči žalovanej nedomáhala);

(3) ani podľa odvolacieho súdu nebolo potrebné vykonať dokazovanie výsluchom žalobkyne ako strany sporu, pretože tento dôkaz by nemohol nič nezmeniť na závere o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v spore (išlo teda o nadbytočný dôkaz).

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávanom spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalobkyňa podané odvolanie ťažiskovo odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jej právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); skutkové zistenia súdu prvej inštancie ako aj právne posúdenie veci ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v spore považuje odvolací súd za správne a odvolacími dôvodmi sa žalobkyni správnosť napadnutého rozsudku v tomto rozsahu nepodarilo spochybníť (body 4.4 až 4.8 odôvodnenia). Porušenie práva na spravodlivý proces žalobkyňa v podanom odvolaní nešpecifikovala, resp. pokiaľ ho spájala s nevykonaním dokazovania jej výsluchom ako strany sporu, ani podľa odvolacieho súdu nebolo pre rozhodnutie potrebné pre nadbytočnosť vykonať dokazovanie výsluchom žalobkyne (bod 4.8 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správne potvrdil.

8.1 Odvolací súd na základe podaného odvolania a súčasne ako závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) preskúmal aj výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (druhý výrok) a dospel k záveru o nevyhnutnosti jeho zmeny podľa § 388 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie; súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. správne podľa výsledku konania priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie plne úspešnej žalovanej v rozsahu 100 %; nakoľko však vo výroku o trovách konania súd prvej inštancie nevyjadril povinnosť nahradiť trovy konania, zostal výrok o trovách konania v tejto podobe nevykonateľný, pretože v rámci určovania výšky trov konania už nie je možné ukladať stranám žiadne povinnosti; preto bolo podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné tento výrok z formálnych dôvodov zmeniť a uložiť žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov konania žalovanej pred súdom prvej inštancie rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

8.2 O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalovaná bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, priznal odvolací súd žalovanej proti žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 C.s.p. (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.